

Huvudman

Laholms kommun
Barn- och ungdomsverksamhet
Humlegången 6
312 80 Laholm

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Osbecksgymnasiet i Laholms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Laholms kommun att **senast den 30 november 2022** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende påtalade brister gällande rätten till stödinsatser samt bedömning och betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Laholms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Laholms kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att rektorn upphör med att förlänga undervisningen i en kurs som en stödåtgärd (3 kap. 5 och 8 §§ skollagen samt 9 kap. 1, 6 och 7 §§ gymnasieförordningen [2010:2039]).
2. Se till att betyg för elever sätts när en kurs är avslutad, vilket är när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för kursen upphör (15 kap. 22 § skollagen samt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen).

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån en uppgift om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Osbecksgymnasiet i Laholms kommun. Uppgiftslämnaren gör gällande att skolledningen vid Osbecksgymnasiet beslutat att det – i de fall elever inte når godkända betyg i ämnena svenska, engelska och matematik inom planerad kursid – ska fattas beslut inom ramen för ett åtgärdsprogram om att förlänga kursen istället för att sätta betyg vid den tidpunkt då huvudmannen beslutat att undervisningen för respektive kurs upphör.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Osbecksgymnasiet följer gällande bestämmelser gällande rätten till stödinsatser samt bedömning och betygssättning.

Laholms kommun har den 4 mars 2022 inkommit med ett skriftligt yttrande var i huvudmannen redogör för hur skolenheten arbetar med förlängning av kurser i ämnena svenska, engelska, matematik samt svenska som andraspråk i de fall elever inte når godkända betyg inom ramen för den undervisningstid som huvudmannen beslutat för respektive kurs.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I huvudmannens inskickade yttrande lämnas en redogörelse för hur skolenheten arbetar med särskilt stöd i de fall det finns elever som inför kursslut bedöms ha sådana kunskapsluckor i kurserna Ma1a, Ma1b, Ma1c, En5, Sv1 eller SvA1 att lägsta betyget E inte kan sättas. Detta trots att vissa av kurserna under läsåret har förstärkts med mer lärarledd undervisningstid samt att berörda elever erbjudits extra undervisning på så kallad resurstid och/eller fått stöd inom ramen för ett åtgärdsprogram. Som en särskild stödåtgärd inom ramen för ett åtgärdsprogram har rektorn då beviljat förlängd lärarledd undervisningstid, så kallad progressionstid, som förlagts efter avslutad kurs i de fall en elev med hjälp av sådant stöd bedöms kunna

nå ett godkänt betyg (E). Av redogörelsen framgår vidare att skolenhetens erfarenhet gällande de elever som detta berör är att dessa inte gagnas av provning. Rektorn har därför förberett organisationen vid skolenheten på att arbeta elevstödjande och hjälpa de elever som riskerar betyget F inom ramen för kurserna i matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk genom att förlänga dessa kurser. Vidare framgår att rektorn beslutat om åtgärden att förlänga aktuella kurser med utgångspunkt i att om skolan inte ger alla elever möjlighet att klara målen i kurserna så har eleverna i fråga inga möjligheter att nå en gymnasie- eller yrkesexamen inom skolformen gymnasieskolan.

I yttrandet beskrivs även närmare hur Osbecksgymnasiet arbetar med särskilt stöd gällande ovan nämnda elevgrupp. Skolenhetens elevstödjande team – som består av speciallärare, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare samt skolledning – följer under läsåret upp elevernas kunskapsutveckling. I detta ingår att utreda elevers behov av särskilt stöd, att sätta in insatser i form av särskilt stöd samt att utvärdera vidtagna åtgärder. Eleverna får vid två tillfällen under läsåret omdömen som ska innehålla såväl en nulägesbild som en framåtsyftande kommentar rörande vad eleven behöver göra för att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Efter det omdöme som ges under vårterminen har de elever som riskerar att inte nå minst betyget E i ett eller flera ämnen ungefär två månader på sig att tillsammans med sin lärare arbeta för att nå de kvarvarande målen för kursen som angetts i omdömet. I slutet av maj månad görs en utredning av de elever som fortfarande riskerar betyget F i de behörighetsgivande kurserna. I de fall där elever bedöms kunna nå målen för betyget E genom förlängd undervisningstid upprättas ett åtgärdsprogram där insatsen är särskilt stöd i form av exempelvis mer lärarledd undervisningstid. I dessa åtgärdsprogram finns beslut av rektorn att kursavslut har ändrats till ett senare datum inom ramen för utbildningen i den individuella studieplanen. Berörda elever har fram till ändrat kursavslut schemalagd undervisningstid av behörig lärare. Eleven arbetar tillsammans med läraren för att nå målen för betyget E och när den betygssättande läraren fått underlag för betygssättning så avslutas kursen och betyg sätts. Elevens betyg dokumenteras utifrån de upprättade betygssättande rutiner som skolan har. Skolledningen menar att den har skapat schemamässiga och tjänstefördelningsmässiga förutsättningar för att kunna erbjuda elever inom ämnena matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk stöd i form av mer lärarledd undervisningstid om det finns förutsättningar för att eleven då når målen för kursen.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 22 § skollagen framgår att betyg ska sättas på varje avslutad kurs.

Enligt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren för nationella program i gymnasieskolan.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Enligt 3 kap. 7 § skollagen ska det anmälas till rektorn om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Ett åtgärdsprogram ska enligt 3 kap. 9 § skollagen utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.

Bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd i 3 kap. skollagen kompletteras av bestämmelser om stödåtgärder i 9 kap. gymnasieförordningen. Enligt 1 § har en elev under vissa omständigheter rätt att gå om en kurs och enligt 6 § kan en elev i vissa fall befrias från undervisning i en eller flera kurser. Vidare får huvudmannen enligt 7 § besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev i gymnasieskolan får fördelas över längre tid än tre år om det t.ex. finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att rektorn vid Osbecksgymnasiet fattar beslut inom ramen för åtgärdsprogram om att, som särskilda stödåtgärder för enskilda elever, förlänga undervisningstiden för vissa kurser. Detta får till följd att kursslutet inte är detsamma för eleverna i vissa undervisningsgrupper.

Utgångspunkten enligt skolförfattningarna är att betyg ska sättas på avslutad kurs samt att en kurs är avslutad när den undervisningstid som huvudmannen beslutat om upphör (se 15 kap. 22 § skollagen och 4 kap. 22 § gymnasieförordningen). Att kursslutet är detsamma för samtliga elever i en undervisningsgrupp är centralt för att eleverna ska ges samma möjlighet att nå olika betyg.

Extra anpassningar och särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen ska ges elever under pågående kurser och inte när kurserna är avslutade (se 3 kap. 5 och 8 §§ skollagen).

Detta innebär att bestämmelserna om stöd i 3 kap. skollagen inte ger rektorn rätt att besluta om att förlänga en kurs som en särskild stödåtgärd.

Som framgått ovan kompletteras bestämmelserna om stöd i 3 kap. skollagen av bestämmelser om stödåtgärder i 9 kap. gymnasieförordningen. Bestämmelserna i sistnämnda kapitel omfattar inte någon stödåtgärd som ger huvudmannen eller rektorn någon rätt att besluta om att förlänga enstaka kurser. Här kan exempelvis nämnas att bestämmelsen om rätt att gå om en kurs inte handlar om förlängning av en kurs (9 kap. 1 § gymnasieförordningen) samt att bestämmelsen om reducerat program handlar om att en elev kan befrias från undervisningen i en eller flera kurser, dvs. om något annat (9 kap. 6 § gymnasieförordningen). Vidare framgår att bestämmelsen om förlängd undervisning ger huvudmannen rätt att besluta om att undervisningen på ett nationellt program förlängs och inte om förlängning av enstaka kurser (9 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Sammantaget gör Skolinspektionen bedömningen att det inte är tillåtet att förlänga en elevs kurs som en stödåtgärd, vare sig med stöd av bestämmelserna i 3 kap. skollagen eller med någon av bestämmelserna i 9 kap. gymnasieförordningen. Det är därför en brist att rektorn beslutar om att förlänga undervisningen i kurser som särskilda stödåtgärder för enskilda elever. Vid denna bedömning är det även en brist att betyg inte sätts i vissa kurser när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för respektive kurs är slut.

Skolinspektionen förutsätter att stöd framöver ges under pågående kurser i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. skollagen och 9 kap. gymnasieförordningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Laholms kommuns verksamhet vid Osbecksgymnasiet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller rätten till stödinsatser samt bedömning och betygssättning. Det finns därför skäl att förelägga Laholms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren
Jurist, beslutsfattare
Signerat av: Therese Aspegren

X Charlotta Nord

Charlotta Nord
Föredragande utredare
Signerat av: Charlotta Nord

I ärendets slutliga handläggning har även regionstabsjurist Staffan Opitz medverkat.